

Актуальна інформація про професійну освіту в галузі сестринської справи

Інформація про професійну освіту
в галузі сестринської справи відповідно
до профільного закону (Pflegeberufegesetz)

Універсальна професійна освіта в галузі сестринської справи

Нова професія «фахівець у галузі сестринської справи» об'єднує раніше існуючі професії «фахівець з догляду за людьми похилого віку», «фахівець з медичного догляду та догляду за хворими» та «фахівець з медичного догляду та догляду за хворими дітьми». Учні набувають навичок та вмінь, необхідних для догляду за людьми всіх вікових категорій у всіх сферах медичного догляду. Такий підхід було названо універсальним. При здобутті професійної освіти в галузі сестринської справи учні дізнаються про різні сфери медичного догляду. Вони отримують практичний досвід роботи у лікарнях, установах сестринського догляду, амбулаторних службах догляду, установах сестринського догляду за психіатричними хворими та у сфері медичного обслуговування дітей та підлітків. Учні спеціалізуються на одній із цих сфер медичного обслуговування (поглиблена підготовка). Після засвоєння двох третин програми професійної освіти є можливість переключитися з універсального освітнього треку на поглиблену підготовку за обраною професією: «фахівець з догляду за людьми похилого віку» або «фахівець з медичного догляду та догляду за хворими дітьми».

Навчені фахівці в галузі сестринської справи виконують роботу з догляду, що передбачає високий рівень кваліфікації та може виконуватись лише ними. Йдеться, наприклад, про визначення та встановлення індивідуальних потреб у догляді за обслуговуваними особами, про організацію процесу догляду та забезпечення якості догляду.

Які умови вступу?

- ▶ Диплом про середню загальну освіту (Mittlerer Schulabschluss)
- ▶ Диплом про закінчення школи (Hauptschulabschluss) плюс успішне проходження
  - професійного навчання тривалістю не менше двох років і
  - навчання на асистента або помічника тривалістю не менше одного року
- ▶ Успішне завершення десятирічної загальної шкільної освіти

Як мені подати заяву?

Договір про професійне навчання укладають з лікарнею, будинком інвалідів та людей похилого віку або амбулаторною службою догляду. Тому заяву слід подавати до однієї з цих установ. Школи сестринського догляду можуть допомогти у пошуку відповідного спеціалізованого закладу.

Як відбувається навчання?

Навчання триває три роки, якщо учень навчається повний навчальний день/повний навчальний тиждень, але не більше п'яти років при неповному навчальному дні/неповному навчальному тижні. Плату за навчання не стягують, учень має право на адекватну оплату власної праці. Заняття у школі сестринського догляду чергують із практичною підготовкою у спеціалізованих установах. На теоретичних та практичних заняттях, що проводять у школі сестринського догляду обсягом не менше 2 100 годин, засвоюють різні матеріали, передбачені навчальною програмою професійної освіти в галузі сестринської справи. Практичну підготовку обсягом щонайменше 2 500 годин проводять у обраному учнем спеціалізованому закладі, соціальній та інших установах, що беруть участь у процесі підготовки фахівців. Практичну підготовку починають з так званого зорієнтування у вибраному учнем спеціалізованому закладі. За нею слідує обов'язкова практика з догляду за хворими, які потребують невідкладної медичної допомоги, у стаціонарних умовах (у лікарні), з довготривалого догляду у стаціонарних умовах (в установі сестринського догляду за людьми похилого віку), догляду за хворими, які потребують невідкладної медичної допомоги / довготривалого догляду в амбулаторних умовах (в амбулаторній службі догляду), в педіатрії (наприклад, у педіатричній клініці) та в психіатрії (наприклад, у психіатричній клініці).

На останньому етапі, у межах так званої поглибленої підготовки, яку здебільшого проводять у спеціалізованій установі, на базі якої учень проходив практичне навчання, практична

частина завершується державним іспитом. Усі учні можуть – незалежно від обраної для поглибленої підготовки спеціалізації – на третьому році продовжити навчання з універсального освітнього треку та наприкінці отримати диплом спеціаліста у галузі сестринської справи. Випускники можуть працювати у всіх сферах медичного догляду. Крім того, універсальний диплом автоматично визнають на всій території ЄС. Залежно від обраного треку поглибленої підготовки також можна протягом останньої третини періоду навчання на свій вибір спеціалізуватися на догляді за людьми похилого віку або за дітьми та підлітками (право вибору). У такому разі після закінчення навчання видається диплом «фахівець з медичного догляду за людьми похилого віку» або «фахівець з медичного догляду та догляду за хворими дітьми».

Скільки я зароблятиму під час навчання?

Розмір оплати праці учня визначають у договорі про професійне навчання. Оскільки в галузі сестринського догляду загальнообов'язковий колективний договір відсутній, розмір оплати праці варіюється залежно від федеральної землі та спеціалізованої установи. На учнів, які розпочинають навчання у державних установах, поширюється дія Колективного договору для учнів, які здобувають освіту в галузі сестринського догляду у державному секторі (TVAöD) (у редакції 2024 року):

- ▶ 1-й рік навчання: 1 340,69 євро
- ▶ 2-й рік навчання: 1 402,07 євро
- ▶ 3-й рік навчання: 1 503,38 євро

Чи можу я також здобути вищу освіту в галузі сестринської справи?

Вивчившись на спеціаліста в галузі сестринської справи, можна здобути вищу професійну освіту. Термін її отримання не менше трьох років. Випускники отримують диплом бакалавра, у якому значиться «фахівець у сфері сестринської справи» і додатково вказується вчений ступінь, тобто «бакалавр мистецтв» (B.A.) або «бакалавр природничих наук» (B.Sc.). В межах універсального освітнього треку формуються розширені компетенції, що дозволяють у робочих ситуаціях підвищеної складності діяти компетентно та на науковій основі. На навчальних заняттях у вузах студенти набувають теоретичних та практичних знань, які поглиблюють під час практики в різних сферах медичного догляду.

Схематично про універсальну професійну освіту у галузі сестринської справи

Вибрати спеціалізовану установу

Укласти договір про професійне навчання та обрати спеціалізацію для поглибленої підготовки

Тривалість

Універсальна професійна освіта

1-й та 2-й роки

3-й рік

Право вибору

Догляд за людьми похилого віку

Догляд за дітьми та підлітками

Дипломи

Фахівець у галузі сестринської справи

Автоматичне визнання на території ЄС

Фахівець з догляду за людьми похилого віку

Фахівець з медичного догляду та догляду за хворими дітьми

Де можна отримати додаткову інформацію?

Джерела додаткової інформації:

- ▶ **Брошура Федерального інституту професійної освіти (BIBB) «Актуальна інформація про професійну освіту в галузі сестринської справи»**
www.bibb.de/pub-pflegeausbildung-aktuell
- ▶ **www.pflegeausbildung.net**
- ▶ **Beratungsteam Pflegeausbildung**
Команда консультантів з питань професійної освіти в галузі сестринської справи. За консультацією щодо конкретної ситуації можна звернутися до «Команди консультантів з питань професійної освіти в галузі сестринської справи» Федерального відомства у справах сім'ї та завдань громадянського суспільства (BAFzA). Контактні дані розміщено за посиланням:
www.pflegeausbildung.net/beratungsteam
- ▶ **www.bibb.de/Pflegeberufe**
- ▶ **www.arbeitsagentur.de**
- ▶ **www.berufenet.arbeitsagentur.de**
- ▶ **www.berufswahlpass.de**
- ▶ **www.berufsorientierungsprogramm.de**
- ▶ **www.hochschulkompass.de**

Видавець:

Федеральний інститут професійної освіти
(Bundesinstitut für Berufsbildung)
Friedrich-Ebert-Allee 114 – 116
53113 Bonn

Телефон: +49 228 107-0

Сайт: www.bibb.de/pflegeberufe

Електронна пошта: pflegeberufe@bibb.de

Розповсюдження: vertrieb@bibb.de

Автори ілюстрацій:

фото на обкладинці: iStock/Wavebreakmedia

BIBB/Hagedorn (Frankfurt University of Applied Sciences)

Ліцензування:

Зміст цього твору доступний за ліцензією Creative Commons (тип ліцензії: «Із зазначенням авторства – Розповсюдження на тих самих умовах» – 4.0 International). Додаткову інформацію щодо Creative Commons і відкритий доступ див. на сайті www.bibb.de/oa.

Фото на обкладинці виключено з цієї ліцензії.